

MARIBORSKI

*Pravna licej, knjiznica
Ljubljano*

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6.50 mesečno.
četrtletno K 19.50.

Če pride naročnik sam v upravnništvo po list: Mesečno K 6.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Wilson se ne uda.

LDU Berlin, 26. februarja. Kakor poroča „Herald“, bo Wilson v kratkem predložil senatu spomenico o jadranskem vprašanju. Wilson je prepričan, da bo vzpel na londonski in pariški konferenci s svojim stališčem. Odločen je, da se raje odpove ratifikaciji mirovne pogodbe, kakor pa da popusti v jadranskem vprašanju.

Boljšanje položaja v Črni gori.

LDU Beograd, 27. februarja. V Črni gori so razmere vsak dan povoljnejše. Poslednje dni se je udalo več stotin odpadnikov. V šumah jih je ostalo le še malo.

RUSIJA.

Vzpostavitev trgovskih odnosov z Rusijo.

DKU London, 26. februarja. (Reuterjeva agencija). Vrhovni svet je pooblastil Zvezo narodov urediti s posebno proučevalno komisijo vprašanje vzpostavitve trgovskih odnosov s sovjetsko Rusijo.

Po porazu protiboljševikov v Murmaniji.

DKU Kopenhagen, 26. febr. Glasom brzojavke iz Kristijanije je prišlo tjakaj poročilo iz Hammerfesta, da je došel v omenjeno mesto nek ruski ledolomec, na katerem se nahaja severno ruska vlada, general Millner in okrog tisoč arhangelskih beguncev, Rusov, Dancev in Belgijcev. Ledolomec je odplul iz Hammerfesta v Tromsö.

Boljševiške mirovne ponudbe.

DKU Moskva, 26. februarja. (Brezlično.) Komisar za zunanje zadeve Čičerin je naslovil na vlado Zedinjenih držav prošnjo

v kateri izraža željo, da bi se pričela med omenjenima državama mirovna pogajanja. Obenem je izjavil washingtonski vladi, da se sovjetska Rusija niti najmanj ne namerava vmešavati v ameriške notranje zadeve, ampak želi edino skleniti mir z vsemi državami brez izjeme.

DKU Moskva, 26. februarja. (Brezlično.) Komisar za zunanje zadeve Čičerin je poslal v Tokio brzojavno obvestilo, da želi stopiti sovjetska Rusija z Japonsko v mirovna pogajanja.

DKU Moskva, 26. februarja. Čičerin je poslal tudi rumunski vladi poziv, da prične s sovjetsko Rusijo mirovna pogajanja. Čas in kraj naj si izberejo Rumuni sami.

Protest proti Madžarom.

DKU Pariz, 26. februarja. Rumunska, čehoslovaška in jugoslovenska delegacija so izročile poslaniški konferenci protest proti madžarskim opombam, da so narodi, ki so se nahajali v bivši ogrski državi, nižje vrste.

Izid volitev na Angleškem.

DKU Berlin, 26. februarja. „Lokal-anzeiger“ poroča iz Amsterdama: Po poročilih „Daily Mail“ je izid volitev na Angleškem sledeč: V južnih provincih je bilo izvoljenih 957 sinnfeincev in 778 zastopnikov delavskih strank. V Ulstru so dobili protirepublikanci večino 114.353 glasov. Severne province so volile po večini zmerno, južne pa republikansko.

Trajna zasedba Porenja in saarske kotline.

LDU Curih, februarja. Razne vesti poročajo, da so se generali francoskega vrhovnega sveta zedinili v tajni seji, da se zastavijo za trajno zasedbo Porenja in saarske kotline po Franciji.

Vstop Norveške v Zvezo narodov.

LDU Kristijanija, 26. februarja. Jutranji listi javljajo, da je pristojni odsek poslanske zbornice z 10 glasovi proti 2 sklenil priporočati vstop Norveške v Zvezo narodov.

Nemško izseljevanje v Rusijo.

LDU Berlin, 26. februarja. Dne 28. t. m. odpotuje študijska komisija komunistične stranke v Rusijo. Nemška komunistična stranka namerava organizirati izseljevanje v Rusijo.

Krize malih držav.

Žalostni notranji položaj Jugoslavije bi nas postavil pred svetom v še bolj žalostno luč, ako bi bili mi edini, ki ne znamo spraviti svojega državnega voza v pravi tir. Toda mi nismo edini. Enake krize se pojavljajo povsod, celo tam, kjer bi bilo pričakovati, da pojde vse gladko, tako n. pr. na Češkem in v Rumuniji. Čehi so bili narod, ki so že imeli svojo državo in so misel po državni samostojnosti krepko vzgojili v najširših masah. Dobili so idealnega predsednika prof. Masaryka, ki je celo svoje življenje posvetil delu za zmago resnice. Na čelo Narodne skupščine je stopil izkušeni politik dr. Kramář in z njim je stalo nekaj glavnih bojnikov za češko državo. Z velikim idealizmom so Čehi gledali na Slovake, ki so jih želeli imeti združene v svoji državi kot rodne brate.

Šli so na delo, ko so po 300 letih suženjstva stali zopet na svojih tleh. Imeli so za seboj vso podporo antante. In vendar je prišlo veliko razočaranje. Na Slovaškem se je začela protičeška agitacija, slovaški narod ni razumel, kaj pomeni nova svoboda, slovaški duhovniki so agitirali za Madžare, nastala je kriza, ki se bo dala le počasi poravnati. Treba bo dolgega prosvetnega dela. Narodna skupščina je sprejemala zakone v duhu napredka in svobode, zanemarjeni narod pa je — nahujskan od brezvestnih ljudi — smatral to za atentat na svojo vero. Tako se bori danes češki narod za tisto ljubezen, ki jo je toliko let gojil do Slovakov.

Drugo vprašanje so Nemci in Madžari, ki jih imajo preko 3 milijonov v svoji državi. Ti ljudje so se otrsli prvega strahu in danes nastopajo oblastno — začeli so z napadi in je bilo že par krvavih dogodkov. — Tretjo protidržavno fronto tvorijo boljševiki, ki dobivajo večino v soc. dem. vrstah.

Vodja napredne smeri v soc. demokraciji Modraček poziva vse, ki še čutijo pošteno, da se združijo proti rastoči boljševiški nevarnosti, ki preti razbiti državo, predno bo slavila svojo obletnico. Središče boljševizma je Kladno, kjer je znani Muna razvijal svoje izdajalsko delo. Češki boljševiki zahtevajo zvezo s sovjetsko Rusijo; spomladi gre v Rusijo več čeških agitatorjev, da se tam navdušijo za nadaljni boj. Znani dr. Šmeral je odšel te dni v Moskvo, da pripravi sestanek: 1. maja bi želeli ruski boljševiki videti Čeha v Moskvi. Agitacija med delavstvom proizvaja krizo v produkciji — pojavljajo se slučajni sabotaže. Država se bori za red — drugi ga spodkopujejo.

Iste težave imajo Rumuni, ki ne pridejo do dela v parlamentu in je država že tako oslabiljena, da se bo zgrudila pod prvim boljševiškim ruskim napadom. V parlamentu se pripravljajo dve skupini, (kakor pri nas), boljševiška agitacija raste, na Sedmograškem uradi ne morejo premagati madžarskih ovir. Tako tudi Rumunija preživlja težko krizo.

Poljske razmere so nam manj znane — vendar se čuti, da tudi tam ne pridejo do reda. Dolgov imajo toliko, da ne vedo, kam z njimi. Dozdaj jih je podpirala antanta kot »jez proti Rusiji«, sedaj odpade tudi to. Na vsak način ne bodo imeli Poljaki še dolgo urejenih razmer, kar ni čudno, če se pomisli na vse probleme, ki jih imajo razrešiti.

O Madžarski in Nemški Avstriji niti ne govorimo. Tam je polom, da se sami več ne spoznajo.

Jugoslavija ima od vseh teh držav najugodnejše stališče in bi razmeroma kmalu prišli do reda in dela, ko bi ne bilo hujšak-čev. Vendar se nam zdi, da zdrava misel vedno bolj zmaguje. Treba je, da pridemo do volitev, da dobimo dela zmožen parlament in bomo v dogledni dobi izvozili iz krize vsaj toliko, da ne bomo stali na enem mestu. Ako hočemo, da pojde naša pot navzgor, je treba, da se zavedajo vsi poštene ljudje svoje dolžnosti, da premagamo zlo, ki nas uničuje in delamo vsi na to, da pridejo v bodoči parlament ljudje, ki bodo dali našemu nadaljnjemu razvoju trdno podlago.

Politični pregled.

Drobne politične vesti iz Rusije. Nedavno se je mudil v Moskvi angleški delegat O'Grady ter razpravljajal s sovjetsko vlado o raznih političnih vprašanjih. Boljševiška vlada mu je izjavila o tej priliki med drugim tudi, da je pripravljena takoj ustaviti vse sovražnosti na vseh frontah ter takoj izvesti splošno demobilizacijo rdeče vojske, ako antanta zasigura moskovski vladi, da ostanejo Rusiji one meje, katere ji po narodnostnem načelu pripadajo in katere so rdeče vojske že po večini dosegle. Moskovska vlada ne prizna nobene na nekdanjem teritoriju Rusije nastale države, razen Poljske in Finske. — Pri volitvah v centralni moskovski sovjet so dobili boljševiki ogromno večino. Rezultat je sledeč: 524 boljševikov,

18 boljševikom prijaznih demokratov, 2 izven stranke ter 5 menjševikov. Dosedanji predsednik moskovskega krajevnega sovjeta je bil izvoljen v dveh okrajih. Izid volitev v nekaterih okrajih še ni znan, vendar pa se pričakuje, da bodo tudi tam boljševiki dobili večino. — V »Echo de Paris« opisuje nekdanji pariški poslanec, major Lasies, ki se je ravnokar vrnil iz Sibirije podrobno ruske notranje razmere ter pravi, da se nahaja med boljševiki ogromno število demokratov in narodnjakov, ki delujejo za močno in veliko Rusijo. Dalje pravi, da je bilo škoda, da so zavezniki podpirali Kolčaka, ki je nameraval uvesti star režim.

Poziv.

Prebiranje in rekrutacija letnikov 1896—1900 se prične z dnem **1. marcem 1920.**

Vsi v teh letih rojeni in v rekrutne knjige pri mestnem magistratu v Mariboru vpisani mladeniči se pozivajo, da se zglase v Meljski vojašnici, objekt I., v naslednjih dneh in sicer:

letnik 1896 dne 1. marca 1920 ob 8. uri dopoldne;

letnik 1897 dne 2. marca 1920 ob 2. uri popoldan;

letnik 1898 dne 4. marca 1920 ob 8. uri dopoldne;

letnik 1899 dne 5. marca 1920 ob 2. uri popoldan,

in sicer z začetnicami priimka od A do K, a oni z začetnicami priimka od L do Ž dne 6. marca ob 8. uri dopoldne.

Letniki 1900 se naj pa zglasijo dne 8. marca ob 8. uri dopoldne in sicer z začetnicami priimka od A—K, a oni od L—Ž pa dne 9. marca t. l.

Zamudniki se bodo kaznovali po vojaškem zakonu.

Mestni magistrat Maribor, dne 23. februarja 1920

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, s. r.

Svoji k svojim!

selbina. Dositej Obradović, veliki srbski učitelj in prosvetitelj, je bil dvakrat tam, otvoril je srbsko šolo in je našel podpornike za svoje delo. In danes je to italijansko mesto. Pa to so zgodovinske malenkosti. Kako je torej prišel Karadžordže v Maribor. Ali si je prišel ogledat to bodoče jugoslovensko mesto? Ali je iskal tu podpore za svoj boj proti Turkom?

Prebiral sem Nenadovičovo delo o velikem Karadžordžu Petroviču — pa tam nič ne omenja Maribora. Mogoče je v kaki drugi knjigi o tem natančneje poročilo. Gotovo je, da je bil Karadžordže v Mariboru — samo mimogrede. Bil je namreč na poti v Gradec. In tu se je ustavil pri svojem regimentskameradu. Nikolaj Stražil je bil gotovo Čeh, ki se je seznanil s Karadžordžem ob času, ko je Karadžordže služil v avstr. vojski. To je bilo v letih 1787—1791. Leta 1787. je stopil Karadžordže v avstr. vojaško službo in je bil v raznih krajih v Italiji, kjer se je pojavljal odpor proti Avstriji. Služil je najprej kot naveden vojak, pozneje je postal korporal in stražmojster. Ker pa je prišlo leta 1787. do dogovora med cesarjem Jožefom in carico Katarino glede vojne proti Turčiji, je prišel Karadžordže v Srem in je od tam leta 1788.

Dnevne vesti.

Promocija. V Brnu so promovirali za dipl. žvinozdravnike Filipa Pahorja iz Vrtojbe, Maksa Šribarja iz Spodje Hudinje pri Celju in Frana Samca iz Loznice pri Celju. To so prvi jugoslovenski žvinozdravniki, ki izhajajo iz brnske žvinozdravniške visoke šole.

»Vlada se vrača ljudstvu v roke« tako je pisal »Slovenec«, ko je oznanjal vsemu svetu, da je slovenski kmet jugoslovenski minister. Klerikalci so takoj vedeli, da ta minister ne bo obsedel na stolcu, ker je bil med onimi tremi, ki jih je moral regent črtati. »Ljudstvo« je torej le za parado. Cel slavospev je izzvenel v nič in slovenskega kmeta so vzeli v roke zopet tisti gospodje, ki so ga imeli v rokah pred vojno in so mu cel čas trobili o ljudskih pravicah — zdaj bomo videli, ali bodo ti gospodje potom volitev res vrnili »vlado ljudstvu v roke«. To ljudstvo bo ž njimi že obračunalo.

»Delali bomo z autonomijo« tako je rekel klerikalni slovenski minister, ko se je peljal v Beograd na kolodvoru svojemu znancu. Ta gospod je torej nesel svoj program s seboj. Protič je pretil regentu, da bodo radikalci začeli z »republiko«, če nebo sprejeta nova vlada, Hrvatje so pretili s separatizmom in naši gospodje z autonomijo. To so novi varuhi drž. ideje. Srečna Jugoslavija. Kdor ve, kako se danes rade sprejemajo napačne misli, ako jim kdo pod njimi obeta rešitev iz sedanjih razmer, ta razume vso vrednost takih izjav. Koliko časa pa bodo ti »zastopniki« delali skupno v korist države in jugoslov. naroda, to je drugo vprašanje. In kaj pomeni tako politiziranje z ozirom na naš zunanji položaj, je vsakemu otroku jasno. Le gotovi ljudje, ki mislijo, da morajo živeti kakor goslenice na nar. telesu, ne vidijo odgovornosti pred zgodovino in gredo s svojimi gesli tja, kamor ne spadajo.

Nemško delo za koroški plebiscit. V Št. Vidu ob Glini je glavni stan nemškega propagandnega in organizacijskega dela za bodoči plebiscit. Tam sestavljajo in razpošiljajo letake, od tam trobijo v svet vse lažnjive vesti o našem »nasilju« nad koroškim ljudstvom, tam pa se nahaja tudi neka pisarna, ki zbira vse »begunce« iz A pasa, da bodo glasovali za Avstrijo. Radovedni smo, kakšne ljudi bodo vse upisali v one imenike. Sicer pa račun brez krčmarja ni veliko vreden. Radi tega se tudi ne vznemirjamo.

Mariborsko podporno društvo za odpuščene kaznjence bo imelo dne 28. februarja t. l. ob ½ 17. (½ 5. uri popoldne) v konferenčni sobi moške kaznilnice v Mariboru glavno zborovanje. Člani se prosijo, da se ga udeležijo.

prešel z oddelkom t. zv. »frajkora« v Srbijo v Smeri na Valjevo. Komandant t. zv. »frajkora« je bil general Mihajljevič: njegov »frajkor« je sestajal iz srbskih beguncov.

Ko je vdrl v Srbijo, so se mu pridružili tudi domači Srbi v boju proti Turkom. Drugo leto je gen. Laudon s cesarsko vojsko zavzel Beograd in več drugih mest. Toda vojna sreča se je kmalu obrnila — cesar Jožef je umrl in leta 1791. je Rusija sklenila s Turčijo mir. Karadžordže se je z drugimi Srbi vrnil v Srbijo, ker je bila med mirovnimi točkami zanjčena amnestija vsem, ki so se bojevali proti Turkom.

V teh štirih letih avstr. voj. življenja, je imel Karadžordže priliko seznaniti se z raznimi slovanskimi častniki v avstr. armadi. V tej dobi sta bila skupaj tudi s Stražilom. Karadžordže je poslej živel na svojem posestvu v Popoli in je mnogo trgoval ter pri tem opazoval razmere po deželi. Leta 1804. je začel svoje veliko osvobodilno delo — yes narod se je dvignil z njim na boj — in ti boji so trajali celih 10 let. To desetletje je eno najslavnejših poglavij srbske zgodovine. Osvobođenje Srbije se je razvijalo pod uplivom evropskih dogodkov.

(Konec pril.)

Karadžordže v Mariboru.

Ko sem čital v Mallyjevi knjigi, da je bil Karadžordže leta 1814 v Mariboru, sem bil v resnici presenečen. Čital sem še enkrat in res: tam stoji črno na belem: Im Hause Nr. 3, wohnte im Jahre 1814. Črni Juri (Karageorg) der Grossvater des Serbenkönigs Peter I. bei seinem ehemaligen Regimentskameraden Niklas Straschil . . . to se pravi: na Koroški cesti št. 3 je stanoval leta 1814. Črni Juri (Karadžordže) ded srbskega kralja Petra I. pri svojem bivšem tovarišu Nikolaju Strašilu. Res čudno, da 100 let pozneje, t. j. leta 1914 niso razjarjeni nemški Mariborčani v svoji svetli jezi proti Srbiji razbili in porušili te hiše. Rešilo jo je morebiti samo to, da tega niso vedeli. Kdo bi se pri takem vojnem navdušenju spomnil na take zgodovinske malenkosti. Saj se n. pr. tudi pariški diplomati ne spomnijo na to, da je bil Trst prvi, ki je l. 1804. poslal 2000 avstr. gld. (to je bil takrat že velik denar!) Karadžordžu v Srbijo kot podporo za vstajo proti Turkom. Trst je bil torej prvo jugoslovensko mesto, ki je položilo svoj dar za osvobođenje Srbije in Jugoslavije.

V Trstu je bila takrat močna srbska na-

Mariborsko gledališče. Kakor čujemo, gostuje 28. februarja 1920 na tukajšnjem slovenskem odru naša domačinka Štefanija Skrbinšek-Pavlinova, pevka in dramska igralka kot Helena v Tajfunu. Mariborčane neizmerno veseli, da ima prvič priliko slišati in videti v Mariboru domače umetnice. Saj je rojena Mariborčanka in je prebila vso svojo mladost v Mariboru, kjer je bil njen oče eden najagilnejših buditeljev slovenskega življa. Poleg svoje službe je komponiral in vodil delavske pevske zборе, ter vzgajal svojo deco v narodne navdušene ljudi. In v takem okolišču je vzrasla mala Štefka, ki se je razvila v prvovrstno umetnico, ki je bomo imeli prvič slišati na novopriporjenem odru v Mariboru.

Medjimurski večer, katerega priredi kmotčki pevski zbor iz Macinca v sredo dne 3. sušca pod vodstvom g. župnika Ignacije Lipnjaka, v veliki dvorani kazine. Spored: 1. a) Tri dni mi je, kak sem došel s tabora; b) Zelena Dubrava; c) Čuk sedi. 2. a) Lepi moj vrtič; b) Grad se beli preko Balatina; c) Kud si hodil, gde si bil. 3. a) Ni mi volja več na svetu živeti; b) Zrasla mi je ruža; c) Pod kopinom. Harmoniziral g. župnik Vinko Žganec. Začetek točno ob 8. (8. 1/2) uri zvečer.

Ocenitev vojne škode. Oddelek za vojno pravosodje je dovršil svoje priprave za razsodišča, ki bodo ocenjevala vojno škodo. V nekaj dneh bodo razposlane prijave za oceno škode, povzročene v vojni, vsem, ki so bili med vojno materialno oškodovani.

V Križevcih pri Ljutomeru je umrl zdravnik dr. Josip Lebar. Bil je neumoren narodni delavec in zaveden in navdušen Jugosloven.

Naknadno kolkovanje kronskih bankovcev podaljšano. Finančni minister je odredil, da se rok, ki je bil določen za vlaganje prošnje pri generalnem inspektoratu tičočih se naknadnega kolkovanja kronskih bankovcev, podaljša do 10. marca t. l. za vse one primere, kjer je bilo prosilcu po višji sili nemogoče, predložiti svoje kronske bankovce pravočasno v kolkovanje.

Izseljevanje iz pasá B. Več Slovencev in tudi nekaj Nemcev se namerava izseliti iz plebiscitnega pasá B ter se preseliti v pas A. Po našem mnenju bi bilo to jako neumestno, ker končno veljavna pripadnost pasá B še ni odločena. Posebno pa še radi tega ne, ker se je zadnje čase preprosto ljudstvo tako po vaseh, kakor tudi v Celovcu naveličalo stradanja, ter resno misli na to, da bi pri bodočem glasovanju oddalo svoj glas za Jugoslavijo. Poznavalci razmer trdijo, da je v Celovcu najmanj 70% ljudi, ki si žele izpod avstrijskega gospodstva. Naša stvar na Koroškem vedno bolj napreduje, tako da nam radi uspeha ni treba biti več v skrbeh.

Zamenjava bankovcev. Finančno ministrstvo je poslalo vsem bankam v kraljestvu odredbo, da morajo pri svojih blagajnah sprejemati brezpogojno tako kronsko-dinarske novčanice, kakor tudi dinarje Narodne banke. — Celokupna količina kronsko-dinarskih novčanic, s katerimi se bodo zamenjali kronski bankovci, se je že odposlala pristojnim mestom za zamenjavo, tako da se bo zamenjava mogla izvršiti v odrejenem roku.

Mladina in kinematografi. Vlada namerava izdati odlok, po katerem se določa, da sme mladina izpod 15 let obiskovati kinematografe samo ob gotovih dneh, ko se bodo predstavljali zanje primerni filmi.

Gremij trgovcev v Mariboru še enkrat opozarja svoje člane na izvanredni občni zbor dne 28. t. m. ob 19. uri v gostilni »Maribor«.

Med demobilizacijskimi objekti v Mariboru se nahajajo tudi skladišča bivšega avstrijskega erarja na glavnem kolodvoru v Mariboru, ki so za trgovstvo največjega pomena. Za ta skladišča, ki so sicer le na pol zidana, se potegujejo razna trgovska podjetja. Ker so skladišča jako obsežna, bodo zadostovala za več interesentov. Da ne bodo prišla v zakup le enemu podjetju, prosim podpisani gremij, da

javiyo dotične tvrdke, ki reflektirajo na ta skladišča, to takoj trgovskemu gremiju v Mariboru.

Kot nadaljevanje predavanja g. dr. Pivka o Jugoslovenih v Italiji se vrši prihodnji ponedeljek ob 20. uri zvečer v mali dvorani Nar. doma debata o političnem razmerju Jugoslovenov do Italijanov. Debatu vodi g. dr. Pivko. K številni udeležbi vabi Mariborsko slovensko žensko društvo.

Tobačna trafika v trgu Marbreg št. 24 je do 23. marca 1920 potom javnega natečaja razpisana. Kosmati dobiček je znašal preteklo leto 2265 K 98 v. Preden se ponudba izroči se mora položiti 225 K jamščine.

Koncert, ki se vrši 10. t. m. v koncertni dvorani Slov. mestnega gledališča obeta biti eden najboljših koncertov letošnje sezone. Producirali se bodo trije operni pevci in sicer Tatjana Rosova, Osip Selkov in Evgenije Marijakov, ki so bili svoj čas angažirani po največjih odrih Italije in drugih držav. Proizvajali bodo izključno ruske skladbe. Program objavimo prihodnjič.

Izlet k Sv. Urbanu priredi mariborska podružnica SPD v nedeljo dne 29. t. m. Zbirališče na Tegetthoffovem trgu pred spomenikom. Odhod točno ob 13. uri.

Dvomesečni kurz za izdelovanje narodnih ročnih del. Mariborsko sl. ž. d. je sklenilo, da priredi dvomesečni kurz za izdelovanje slovanskih vezenin in čipk. V kurzu bo podan pouk o različnih slovanskih vezeninah, pred vsem slovenskih po Sičevi zbirki. Obiskovalke kurza si bodo lahko izdelovale narodne vzorce kot okraske na obleke pa tudi na različne praktične reči, ki služijo v okras stanovanja, kakor namizni prtli, vzglavlja, etc. Izdelovale se bodo tudi avbe in peče po pristnih starih vzorcih. S tem hočemo širiti interes za narodne noše in delati na to, da dobijo naši slovenski domovi slovansko lice. Kurz bo vodila ga. Anica Aščeva. Vrši se bo v meščanski šoli v Reiserjevi ulici in sicer vsak ponedeljek in četrtek popoldan med 4. in 6. uro. Mesečna šolnina znaša 25 K. Material naj si po možnosti preskrbijo obiskovalke same, le po dogovoru ga preskrbi društvo. V svrhu vpisovanja in nadaljne informacije naj pridejo vse, ki mislijo obiskovati kurz, prihodnji ponedeljek t. j. 1. marca ob 16. uri v meščansko šolo v Reiserjevi ul. Sobo v kateri se vrši kurz, jim bo naznanil listek na plošči v vestibulu šole.

„Zveza jugoslovanskih železničarjev podružnica Maribor“ naznanja, da se vrši njen redni občni zbor v nedeljo, dne 29. februarja 1920 ob 10. uri dopoldan v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru z običajnim dnevnim redom. Ob enem bo poročal predsednik centrale, tov. Deržić o pogajanjih v Beogradu. Tovariši vsi na občni zbor.

177 tisočkronskih bankovcev zaplenjenih. Tukajšnji finančni straži se je posrečilo prijeti dva tihotapca in ponarejevalca valut ter jima zapleniti 177 ponarejenih tisočkronskih bankovcev. Tihotapca sta dospela s ponarejenimi potnimi listi iz Gradca ter se imenujeta eden Ruhlberger, drugi pa Sitzemberger (?). Tihotapca sta hotela za te tisočake, ki so žigovani s ponarejenimi žigi naših denarnih zavodov, nakupiti v Jugoslaviji zlat in srebrn denar ter ga potem utihotapiti v Avstrijo. Oba sta izročena okrajnemu sodišču.

Slov. mestno gledališče.

Repertoire tekočega tedna:

V soboto, dne 28. februarja ob 19. uri „Taifun“, gostovanje Paulin-Skrbinškove v ulogi „Helene“. Izven ab.

V nedeljo, dne 29. februarja popoldne ob pol 15. ljudska predstava „Kraljevska visokost“ zvečer ob 19. uri „Nebesa na zemlji“.

Sokolstvo.

Stavbišče za vseslovanski zlet v Pragi. Inženir Ludvik Čížek je izdelal načrt telovadišča za VII. vseslovanski zlet v Pragi. Površina telovadišča meri 255 000 m², dočim je merila ona leta 1912 samo 56 000 m². Na njem telovadi lahko hkrati 30 000 telovadcev. Ima dve nastopišči ter štiri tribune vsako za 80 000 gledalcev. Telovadišče samo je obkroženo s 16 metrov širokim prostorom za 23 000 gledalcev. Pod telovadiščem sta 2 podzemski hodnika, po katerih bo občinstvo lahko prehajalo iz eno na drugo stran. Da se prepreči požar, bo prepovedano na celém telovadišču pušiti in sploh prižigati vžigalice. Po telovadišču bo razvrščenih 15 hidrantov, delovali pa bodo tudi ena parna in ena bencinova brizgalka; v službi bo tudi veliko število ognjegascev. Za garderobo bo postavljenih osem velikih paviljonov, za telovadce pa še 50 velikih skladišč. Dalje bo 70 prostorov, ki bodo služili kot pisarne raznih odborov, policijske stanice itd. 12 rešilnih postaj in mnogo drugega. Celo telovadišče z vsemi prostori bo električno razsvetljeno. Za okrepitev bo služilo več restavracij, kavarin in trgovin. Na severni strani bo velika tribuna za predsedstvo. Telovadišče zgrajeno tesarska mojstra Bradoček in Bonček.

Zadnje vesti.

Železničarska stavka v Franciji.

DKU Pariz, 27. februarja. (Havas.) Stavka na železnici Pariz—Lyon—Sredozemsko morje je danes splošna. Na lyonski kolodvor sta došla danes samo dva vlaka.

DKU Montpellier, 26. februarja. (Havas.) Zjutraj od 7 ure naprej ne vozi več noben vlak. Število stavkačev znaša okoli 75 %.

Borzna poročila.

LDU Dunaj, 25. februarja. Amsterdam 9400, Berlin 293, Curih 4250, Kristianija 4675, Kopenhagen 3900, Stockholm 5000, marke 292, leji 340, levi 330, svicarski 4225, francoski 1820, italijanski 1425, angleški 900, dolarji 250, rublji Romanovi 260; v prostem prometu: Zagreb 208—218, Budimpešta 96—106, Krakova 126—136, Praga 298—312, SHS-krone 150—180.

LDU Curih, 26. februarja. Dunaj 2'35, Berlin 6'40, Praga 6'50, Pariz 44'10, kronski bankovci 2'50.

Razne vesti.

Film v cerkvi. Že pred vojno so prihajale iz Amerike vesti, da so v nekatere tamošnje cerkve uvedli filmske predstave, sedaj pa poročajo iz Anglije, da so v cerkvi »Exster Louthenhay Wesleyan Church« jeli predstavljati film s dogodljaji iz Kristovega življenja. S temi predstavami upajo priveriti v cerkev one mladenčce, ki so bili zadnje čase zanje že popolnoma izgubljeni. Baje je imel poskus nenavaden uspeh, cerkev je bila vedno natlačeno polna. Če pa se je radi tega tudi kedo spreobrnul, o tem pa poročilo ne govori.

Nemčija dela — Avstrija lenari in politizira. Tovarna za lokomotive Henschel in sin v Kasslu je izdelala v mesecu decembru 1919, kljub 12 praznikov, 89 lokomotiv. Od treh velikih tovarn za lokomotive v Avstriji ni nobena v celem letu 1919 izgotovila polovice lokomotiv, kar jih je nemška tovarna izgotovila v enem mesecu.

Nemčija nakupuje volno. Nemčija je nakupila v Ameriki 500.000 bal bombaževine, od katere je polovica že v Nemčiji. Istočasno je nakupila Francija samo 45.000 bal. To je razlika med »zmagovito« Francijo in »porazeno« Nemčijo.

Izdelovanje sladkorja iz lesa. Znanost in industrija se pečati že dolgo z mislijo, kako bi se dalo izdelovati iz lesa sladkor, poleg tega pa tudi lug in očet. Dr. Hans Clemm in dr. Valentin Hottenroth so sedaj skupno z industrijskim podjetjem Waldhof patentirali v Nemčiji tako novo iznajdbo. Podjetje Waldhof pa je izjavilo, da je nemogoče izvesti to iznajdbo tudi praktično, ker manjka za veliko proizvajanje lesa, ki je poleg tega tudi predrag.

V boljševiškem gledališču. V londonskem časopisu opisuje neki angleški novinar, ki se je ravno vrnil iz Rusije, utise, ki jih je dobil v sodobnih ruskih gledališčih v Moskvi in Petrogradu. Prvi večer v Moskvi, pravi, sem preživel v gledališču. Na parterna stojišča in na galerijo je bilo spuščeno občinstvo na podlagi izkaznic izdanih od ljudskega komisarijata za umetnost, ostala mesta pa so bila jako draga, vkljub temu pa je bilo gledališče zasledeno do zadnjega kotička. Večino občinstva so tvorili moški. Po ložah pa je bilo videti precej dam v dragocenih toaletah in v nakitju. Krasno »Umetniško gledališče« ni v splošnem na oni višini, na kateri je bilo pred vojno. Toda v Petrogradu sem se prepričal, da je v Rusiji vsaj eno ostalo pri starem — in to je rusko gledališče. Vrhovno voditeljstvo nad moskovskimi in petrogradskimi gledališči je poveril ljudski komisar za umetnost, Maksim Gorki bivši igralki Ani Andrejevni.

Nemški avtomobili za Anglijo. Nemčija je prodala v Anglijo veliko množino avtomobilov, kos za 750 liber šterlingov. To je znatno nižja cena, kakor pa one, po katerih so nudile svoje izdelke angleške in ameriške tvrdke.

Produkcija sladkorja v Evropi. Sladkorna produkcija v Evropi za l. 1920 je preračunjena na 56.400.000 meterskih centov nasproti 70.730.000 meterskih centov v predvojnih letih.

Kovanje nemškega drobiža. V januarju l. l. je bilo izgotovljenih v Nemčiji za 3.340.870 mark drobiža iz aluminija po 25 pfenikov; iz cinka 1.754.768 mark po 5 pfenikov. Železnega drobiža se nahaja v prometu za 44.642.595,55 mark. Železnih 10 pfenikov za 22.050.904,50 mark; cinkovih 10 pfenikov za 44.242.104,80 mark; aluminijevih 25 pfenikov pa za 8.597.904 mark. Z medi, nikla srebra in zlata se drobiž ne bo več koval.

Nove poštne znamke izda v marcu čehoslovaška republika. Znamke bodo mnogo lepše in značilnejše nego sedanje.

Češko gledališče v Teplicah, ki je nedavno pogorelo, bodo na novo zgradili. Z delom prično še to leto. Stroški so proračunani na 5—7 milijonov čehoslovaških kron.

Poljsko-ameriško paroplovno društvo. Poljski in ameriški finančniki so ustanovili veliko paroplovno društvo, ki šteje doslej že 10.000 akcionarjev. Prva poljska ladija se imenuje »Kosciusko«, druga pa »Visla«. Prva ima 7500 ton, druga pa 5250 ton. Centrala društva se nahaja v Newyorku, podružnice pa se bodo osnovala po vseh važnejših pristaniščih.

Magnezitni rudnik je odkril posestnik Rudolf Gutmann pri Waldu na Schwarzbeeralpah v Avstriji. Z iskoriščanjem so že pričeli.

Širite naš list!

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna«, Maribor.

Mala oznanila.

Kupujem ponarejene zobe, kakor tu di cela zobovja. Plačujem po najvišjih cenah. Ponudbe potom dopisnice ali pa pridem tudi sam na dom. Lep-part, Vetrinjska ulica 11, Maribor. 4—3

Mlad uradnik se želi seznaniti z izobraženo gospico. Pismene ponudbe pod geslom »Pomlad 1920« na upravo tega lista.

V nedeljo 29. februarja 1920

se vrši

KONCERT

v restavraciji »Maribor«, Grajski trg 1

Svira domači tercet.

Začetek ob 16. (4.) uri. — Priporoča se dobra kuhinja in pristno vino.

Pozor!

Pomaranče, limone ima vedno v zalogi

Marija Stele, Ljubljana

Pogačarjev trg 3—3

Uljudno se priporočam ter izvršujem točno in v najkrajšem času

obleke

za gospode, dečke in vojaštvo, damske suknje. Popraviljam in obračam vsakovrstne obleke na vsako željo uz primerno ceno.

Štolfa, Evgenova ulica št. 8, II. nadstropje (pri mestnem parku)

Mariborska tiskarna

d. d.

(lastnica tiskarn Kralik in Rabič)

priporoča

vsakovrstne tiskovine, vizitnice, programe, lepake, letake, vabila itd. itd.

Kljub jako zvišanim cenam pri delavskih mezdah, se cene za izdelke niso razmeroma tako zvišale.